

Spor Kültürü ve Etik Kavramlar -2-

Spor Bilimleri Anabilim Dalı

Sporda Etik Değerler Antrenör ve Hakem Etiği

Antrenör Etik İlkeleri (2)

- Etik ilkeleri özel yaşantılarında ve çalışma hayatlarında benimsemeli ve bunları uygulamakta örnek olmalıdır.
- Gelişmeleri izlemeli ve uzmanlığını korumalıdır.
- Bilimsel ve profesyonel bilgisi alanıyla ilgili karar almada yargı temeli olmalıdır.
- Antrenman hizmetlerinin doğasını ve sonuçlarını tanımlamalıdır,
- Diğer bireylerin değer tutum ve kendisinden farklı olan fikirlerine saygı göstermelidir.
- Cinsiyet, yaş, din, dil, ırk ve benzeri ayırım gözetmeksizin ayrımcılık yapmamalıdır.
- Cinsel tacizde bulunmamalıdır.
- Sporcuların ve katılımcıların tehlikelerden koruma sorumluluğunu üstelenmelidir.
- Antrenörlük yetisini kötüye kullanmamalıdır.

Sporda Etik Değerler

Antrenör ve Hakem Etiği

Antrenör Etik İlkeleri (3)

- Çoklu ilişkiler kurabilmelidir.
- Danışmanlık yapmalıdır.
- Finansal sorumluluğu dürüstlük çerçevesinde olmalıdır.
- Toplum önündeki konuşmaları etik kurallar dahilinde gerçekleştirmelidir.
- Uygunsuz şikayetleri önlemelidir.
- Sakatlığı önleyici tedbirler almalıdır.
- Sporcuları yarışma için hazırlamalıdır.
- Sakatlanmalarda uygun olan müdahaleyi yapmalıdır.
- Şiddetli sakatlanmalarda ani kriz yönetimi sağlamalıdır.
- Bağlı bulunduğu spor kulübünün spor politikasını iyi bir şekilde bilmelidir.
- Sporcularla ve aileleri ile sporcuların takım içerisindeki hak ve sorumlulukları ile ilgili iletişim kurmalıdır.
- Görevini yerine getirirken hem fiziksel hem de zihinsel olarak görev yerinde bulunmalıdır.
- Meslektaşlarına karşı kibar ve saygılı olmalı, onlarla sürekli işbirliği içerisinde olmalıdır.
- Bağlı olduğu kurumun gizliliğine dikkat etmelidir.

Sporda Etik Değerler Antrenör ve Hakem Etiği

Hakem Kimdir?

- Hakemlik; bilgi, tecrübe eğitim, yeterlilik, kişilik, kondisyon ve konsantrasyon gerektiren bir meslek dalıdır. Hakemlik; düzgün yaşantısı, dürüst kişiliği, insan psikolojisinden ve toplum sosyolojisinden anlayan, insanın bireysel ve toplumsal davranışlarını yorumlayabilen saha içindeki ve dışındaki hareketleriyle örnek olması gereken bir meslek dalıdır.
- Hakemin müsabaka alanında sergilediği sanatsal becerinin büyük bir bölümü onun kişisel özelliklerine bağlıdır.
- Çeşitli şekillerde tanımlanmış ve hakemleri değerlendirme kriterleri olarak geniş bir şekilde kullanılan bu özellikler işi sanata dönüştüren önemli niteliklerdir.

Sporda Etik Değerler Antrenör ve Hakem Etiği

Hakem Özellikleri

Hakemlik; bilgi, tecrübe eğitim, yeterlilik, kişilik, kondisyon ve konsantrasyon gerektiren bir meslek dalıdır. Hakemlik; düzgün yaşantısı, dürüst kişiliği, insan psikolojisinden ve toplum sosyolojisinden anlayan, insanın bireysel ve toplumsal davranışlarını yorumlayabilen saha içindeki ve dışındaki hareketleriyle örnek olması gereken bir meslek dalıdır.

İyi bir hakemin özellikleri nelerdir?

- Tutarlılık
- Uyum
- Kararlılık
- Denge
- Dürüstlük
- Karar verme (yargılama)
- Güven ve motivasyon

Sporda Etik Değerler Antrenör ve Hakem Etiği

Hakem Özellikleri

Hakemliği psikolojik açıdan stresli mesleklerden biri olarak kabul edebiliriz. Strese giren hakem, sporculara, seyircilere, işine ve hatta hayata karşı olumsuz davranışlar göstermektedir.

Hakemin kararı sadece sahadaki performansın niteliğinden etkilenmez, aynı zamanda seyircilerin, antrenörlerin ve oyuncuların baskısından da etkilenir. Bu etkileşim hakemin bağımsız değerlendirme yapmasına sınırlamalar koyar.

Sporda Etik Değerler Antrenör ve Hakem Etiği

Hakemlik Etik İlkeleri (1)

- Kararlarında adil, tarafsız davranır.
- Şikeye alet olmaz.
- Taraftarı olduğu kulübü, takımı kamuoyuna açıklamaz.
- Yönettiği müsabakalarda tarafsızlığına gölge düşürecek davranışlarda bulunmaz.
- Sporcuya saygı duyar, hakaret niteliğinde davranışlarda bulunmaz.

Sporda Etik Değerler Antrenör ve Hakem Etiği

Hakemlik Etik İlkeleri (2)

Türkiye Tenis Federasyonu hakem etiğinde şu maddeler yer almaktadır:

- Hakemlerin fiziksel durumlarının iyi olması gerekir.
- Atandıkları maçlarda zamanında kortta bulunmalıdırlar.
- Hakemler görev ve sorumluluklarını ve çalıştıkları turnuvaların özel kurallarını iyi bilmelidirler.
- Kişisel temizliklerine önem vermeli ve profesyonel görünümelerini her zaman korumalıdırlar.
- Çalıştıkları gün maçlar oynanırken turnuva mahallinde veya turnuva giysileriyle alkollü içecek kullanmamalıdırlar. Eğer alkollü içecek kullanılacaksa bunun yönetilecek maçın en az 12 saat öncesinde yapılması gerekir.
- Hakemler bütün oyunculara saygı için tarafsızlığını her zaman muhafaza etmelidir.
- Hakem ilişkisi/yakın arkadaşı olan bir oyuncunun maçını yönetmemelidir.
- Hakemler kafalarda herhangi bir soru işareti bırakmamak için oyuncularla fazla sosyalleşmemelidirler.

Sporda Etik Değerler Antrenör ve Hakem Etiği

Hakemlik Etik İlkeleri (3)

Türkiye Tenis Federasyonu hakem etiğinde şu maddeler yer almaktadır:

- Hakemler diğer hakemlerin kararlarını toplum içinde eleştirmemelidir
- Hakemlerin tenis üzerine bahis oynamaları veya üçüncü bir şahsı tenis üzerine bahis oynamaya teşvik etmeleri kesinlikle yasaktır.
- Hakem kalabalığı kontrol etmek dışında seyircilerle konuşmaz.
- Hakemler Başhakemin izni olmadan televizyona veya gazeteye röportaj veremezler.
- Hakemler profesyonel ve ahlaki açıdan daima örnek olmalıdırlar.
- Turnuva ile ilgili herhangi bir problemi öncelikle şef hakem veya Başhakeme iletirler. Bu kişileri atlayıp turnuva direktörüne veya herhangi bir kişiye şikâyetlerini iletmezler.
- Başhakem tarafından izin verilmedikçe turnuva mahallinden ayrılmazlar.
- Hakemlerin yaptıkları ihlaller TTF'ye bildirilmelidir.
- Şikeden kesinlikle uzak durmalıdır.